

Klageadgang for skolebørn, der får specialundervisning

Af Signe Højsteen, uddannelsespolitisk konsulent i Danske Handicaporganisationer

Her bringer vi en gennemgang af klagemulighederne, som de ser ud efter 1. januar 2007. Vi fortæller også om, hvor det er muligt at få hjælp til at klage.

Hvem har klageadgang?

Det er forældrene eller barnets værge, der har klageadgang.

Hverken kommunen og PPR, regionen, skolen eller læreren kan klage.

Hvad kan man klage over?

Forældrene kan klage over indholdet af specialundervisningen, når barnet modtager ca. 12 timers støtte/specialundervisning eller derover ugentligt. Forældrene kan også klage, hvis barnet er visiteret til under 12 timers ugentlig specialundervisning/støtte, og de mener, at barnet har behov for mere.

12 timers specialundervisning eller støtte er skæringspunktet mellem almindelig og vidtgående specialundervisning.

Grænsen er ikke helt fast. Hvis barnet går på et af skolens tidlige klassetrin, og ikke har så mange timer, så har man klageadgang tidligere. Da er grænsen ”den overvejende del af undervisningstiden”, og det er mindre end 12 timer, hvis barnet f.eks. har 20 timer om ugen.

Kommunen har pligt til at give klagevejledning, når de træffer en afgørelse om specialundervisning, men ikke alle kommuner giver vejledningen, og nogle kommuner giver forkert klagevejledning. På den måde sker det, at nogle forældre slet ikke ved, at der i deres barns sag er mulighed for at få en klage behandlet i Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning.

Hvem sender klagen?

Når forældrene beslutter at klage, så skal de meddele det til kommunen, og kommunen skal så sende det samlede materiale, inklusiv forældrenes klagebrev, til Klagenævnets sekretariat.

Nægter eller undlader kommunen at sende sagen, så kan forældrene sende klagen til Klagenævnet alligevel. En sådan situation kan f.eks. opstå, når kommunen ikke har styr på, hvorvidt den specialundervisning, som barnet får, ligger inden for, hvad forældrene kan klage over.

Hvis man vil klage, så skal man gøre det inden for fire uger efter, man har fået kommunens afgørelse.

Hvad er en klage?

For at klage er det ikke nødvendigt at skrive andet eller mere end barnets navn og cpr.nr., og så den lille sætning, at man ønsker at klage over barnets specialundervisning. Klagenævnet skal indhente relevante oplysninger om barnet og barnets skolegang, og på baggrund af oplysningerne vurdere, om barnet får et undervisningstilbud, der svarer til barnets behov. Men det er mest hensigtsmæssigt at skrive lidt om, hvad det er, man ikke er tilfreds med.

Hvem kan hjælpe med at formulere en klage?

Man kan altid selv formulere sin klage. Klagenævnet bør ikke lægge vægt på, om forældrene er velformulerede og argumenterer godt for sagen. En klage skal alene kunne afgøres på de oplysninger, der kommer frem i udredningen af barnet og i skolens beskrivelse af barnet.

En del af DH's medlemsorganisationer har ansat socialrådgivere eller andre, der kan hjælpe med at formulere en klage.

Den uvildige konsulentordning for handicappede, DUKH, kan hjælpe med at klarlægge det lovgrundlag, som en klage afgøres ud fra.

Klagenævnets sekretariat kan vejlede forældrene om de formelle rammer og muligheder for at klage. På Skolestyrelsens hjemmeside kan du hente flere oplysninger om, hvornår du kan klage, og hvordan en klagesag forløber: <http://www.klagenævnet.dk/>

Hvad indeholder en god klage?

I praksis er det svært for forældrene at komme igennem med en klagesag, hvis ikke de angiver mere tydeligt, hvad det konkret er for forhold, de er utilfredse med.

Der er ingen grund til at skrive en meget lang klage. DH har to repræsentanter i Klagenævnet, og det er deres erfaring, at de bedste klager er stramt formuleret og fylder ca. en side. De færreste problemstillinger er så komplicerede, at det er nødvendigt at skrive mere.

Klagenævnet behandler individuelle klager. Hvis man står i en problemstilling, der berører flere børn, f.eks. alle børn i en gruppeordning, eller alle børn i en specialskole, så kan man alligevel kun klage over sit eget barns situation. Årsagen er, at alle børn er forskellige, og dermed har omstruktureringer også forskellig effekt for forskellige børn, ligeledes ser forældre ikke ens på, hvad barnet profiterer af, og de kan derfor være uenige om, hvorvidt de vil klage i en bestemt situation.

Man kan klage over kommunens sagsbehandling. Hvis man vil det, så er det væsentligt at skrive tydeligt, at man vil det, og evt. det eller de konkrete punkter, som man klager over.

Findes der retningslinier for, hvordan Klagenævnet stiller sig til bestemte problemer?

Nogle problemstillinger går igen i flere klagesager. Inden for flere af de problemstillinger har Klagenævnet udarbejdet de såkaldte K-meddelelser. De kan findes på Undervisningsministeriets hjemmeside:

<http://www.klagenævnet.dk/sitecore/content/Klagenævnet/Publikationer/Meddelelser.aspx>

K-meddelelserne kan være en retningspil for, hvordan Klagenævnet ser på en bestemt problemstilling. Men ingen sager er ens, og der kan være særlige forhold i ens egen sag, som K-meddelelserne ikke tager højde for.

Kan forældrene møde op i Klagenævnet?

Der er mulighed for at møde personligt frem og præsentere sagen. Klagenævnet tager ikke nogen egentlig diskussion med klageren, men lægger vægt på, at forældrene har mulighed for at fremlægge nye oplysninger eller komme med supplerende bemærkninger. Forældrene bør ikke vurderes på, hvor velformulerede og argumenterende de er. Eller på, om medlemmer af Klagenævnet finder dem sympatiske og kompetente eller ej – alligevel kan det nok ikke helt undgås, og der er altid en risiko for at virke emsig, som man skal vurdere nøje, når man bestemmer, om man vil møde frem selv eller ej.

Klager over ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Hvis den unge og forældrene er utilfredse med det tilbud, kommunen giver, eller hvis et ungt menneske får afslag på en sådan uddannelse, så kan forældrene og den unge klage til Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning.

Klager over voksenspecialundervisning

Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning behandler klager over retlige forhold vedrørende voksenspecialundervisningen.

Fra DH's side har vi spurgt til, hvad begrebet retligt forhold dækker over. Vi har ikke fået noget entydigt svar. Men det dækker ikke indholdet og omfanget af undervisningen, men snarere, om kommunen har behandlet sagen fra borgeren i overensstemmelse med lovgivningen. Det er ret nyt, at Klagenævnet behandler disse sager, og der har endnu ikke været mange.

Andre klagemuligheder på uddannelsesområdet:

Klager, når barnet går på efterskole eller i fri grundskole (privatskole), ungdomsuddannelse og videregående uddannelse

Når forældrene og barnet har valgt, at barnet skal gå på efter- eller privatskole, er der ikke klager over skoleplaceringen. Men hjælpemidler, instruktion til skolens lærere og specialundervisning ud over, hvad skolen kan bevilges af Uddannelsesstyrelsen. Der er mulighed for, at skolen kan klage over Uddannelsesstyrelsens bevillinger, f.eks. af hjælpemidler til en elev. Den instans, der i de tilfælde skal klages til, er Ankenævnet for Uddannelsesstøtten.

Her skal man også klage, hvis man vil klage over tildeling af specialpædagogisk støtte på ungdomsuddannelser og på videregående uddannelser samt hvis man vil klage over afslag på handicaptillæg til SU.

Der er ikke mulighed for personligt fremmøde i Ankenævnet for Uddannelsesstøtten.

Faktaboks:

Klageadgang

Det er udelukkende forældremyndighedsindehaveren, der kan klage. Man kan klage til Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning, når barnet får mere end 12 timers specialundervisning om ugen, eller når man mener, at barnet har behov for mere end 12 timers specialundervisning, men kommunen ikke vil visitere hertil.

For børn med et lille timetal (f.eks. børn i 1. klasse) skal barnet have specialundervisningsbehov i den overvejende del af undervisningstiden.

Faktaboks:

Hvem er Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning?

Næsten al specialundervisning er kommunal. Der er dog fortsat nogle få tilbud, der drives af regionerne. Nævnets sammensætning er: Formanden, der er dommer og udpeget af undervisningsministeren, KL og DH får hver to pladser, mens regionsforeningen – Danske Regioner – får en plads.

Kommunerne og regionerne kan hver især udpege en særligt sagkyndig, der rådgiver deres repræsentanter i forberedelserne og under møderne.

Klagenævnets adresse:

Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Ankenævnets adresse:

Ankenævnet for Uddannelsesstøtten
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K